

# Krystyna Hahula, Ignacy Skrzypek

---

Jastrzębniki, gm. Sławoborze, woj.  
koszalińskie, st. 1

---

Informator Archeologiczny : badania 22, 98-99

---

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

datowanej na podstawie materiału ceramicznego oraz dwóch grzebleni z poroża na 2 połowę XI w. stwierdzono warstwy kulturowe o charakterze osadniczym i demolacyjnym. W ich obrębie wystąpiły relikty konstrukcji drewnianych, liczne kamienie, kości zwierzęce oraz ziarna zbóż. Z dwóch następujących faz odkryto zespół warstw demolacyjnych i niwelacyjnych datowanych na okres późnego średniowiecza.

Osada. Założonych zostało 19 wykopów badawczych o łącznej powierzchni ponad 130 m<sup>2</sup>. Odsłonięto 22 obiekty osadnicze o zróżnicowanej funkcji gospodarczo-produkcyjnej, wśród których wystąpiły m. in.: 1/ zespół owalnych jam - w przekroju pionowym regularnie prostokątnych lub trapezowatych - o średnicy około 100 cm z ceramiką ręcznie lepioną, górą obtaczaną, w większości nieornamentowaną; 2/ zespół owalnych jam - w przekroju pionowym cylindrycznych - o średnicy około 100-120 cm, z ceramiką całkowicie obtaczaną; 3/ owalną, nlekkowatą jamę o wymiarach około 240 - 180 cm, z ceramiką ręcznie lepioną, górą obtaczaną, w większości nieornamentowaną. Kontynuowano również eksplorację rowu-fosy (obiekt 7) usytuowanej koncentrycznie do linii przebiegu wału oraz fosy podwałowej. Na podstawie odwiertów oraz wykopów sondażowych zlokalizowano ją na długości około 100 m. Odkryty w niej materiał zabytkowy datowany jest na starsze fazy wczesnego średniowiecza (IX - IX/X w.). Ponadto na osadzie odkryto obrączkę brązową, fragment bransolety brązowej, kilka sztydel kościelnych oraz z poroża, oprawki rogowe, grot żelazny, nóż żelazny, przęśniki gliniane, półprodukty rogowe, kilka tysięcy kości zwierzęcych oraz ceramiki naczyniowej. Analiza cech technologiczno-morfologicznych ceramiki pozwala osadę otwartą w Gronowie datować od VII do XI w.

**Badania będą kontynuowane.**

Haćki, gm. Bielsk Podlaski,  
woj. białostockie,  
st. 1 - grodzisko

Polska Akademia Nauk Instytut  
Historii Kultury Materialnej Zakład  
Epoki Metali W Warszawie

Badania prowadził dr Zbigniew Kobyliński. Uczestniczyła mgr Urszula Kobylińska (IHKM PAN) oraz studenci UW, UMK, UMCS oraz Yale i Stamford z USA. Finansował WKZ w Białymstoku. Trzeci sezon badań drugiego etapu. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Badaniami objęto północną, wschodnią i południową część grodziska, eksplorując warstwy kulturowe w sledmii wykopach. Całkowicie przebadano 169 m<sup>2</sup>, a 58 m<sup>2</sup> częściowo.

W północnej części grodziska rozpoczęto badanie wykopem sondażowym lejowatego zagłębienia, w którym osiągnięto głębokość ok. 2,5 m, natrafiając na kilkupoziłomowy bruk kamienny, a pod nim czaszkę konia. Jest to zapewne pozostałość studni lub głębokiej cysterny na wodę deszczową. Badania tego obiektu będą kontynuowane.

We wschodniej części grodziska rozpoznano duże okrągłe w planie jamy o średnicy ok. 3 m i takiejże głębokości oraz fragmenty rowu ulokowanego na krawędzi górnej płaszczyzny grodziska. Przebadano tu również bruki kamienne i warstwy niwelacyjne, których depozycja miała na celu poszerzenie górnej płaszczyzny grodu i ustrojenie jego zboczy. Wszystkie obiekty w tej części datowane są na podstawie ceramiki na XI w.

W południowej części grodziska wykonano przekop przez zewnętrzny stok wzgórzka grodziskowego, na przedłużeniu wykopu z 1986 r. Rozpoczęto także eksplorację warstw tworzących niewysoki wał, występujący tylko w tej części grodziska. Uzyskano niezwykle liczne zespoły ceramiki ręcznie lepionej (z VI lub początku VII w.), drobnych przepalonych kości oraz zabytków wydzielenych: sprzączek brązowych i żelaznych, łańcuszków z brązu, torowanych naszyjników, zawieszek trapezowatych, foremek i tygli odlewniczych, przęśników i paciorków.

**Badania będą kontynuowane.**

Jakuszowice, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie, st. 2 - patrz okres wpływów rzymskich.

Jastrzębniki, gm. Sławoborze,  
woj. koszalińskie,  
st. 1

Muzeum Okręgowe w Koszalinie

Badania prowadzili: mgr Krystyna Hahuła i mgr Ignacy Skrzypek (autor sprawozdania). Finansował WKZ w Koszalinie. Pierwszy sezon badań. Domniemane cmentarzysko kurhanowe z wczesnego średniowiecza (?).

Stanowisko położone jest na obszarach leśnych około 1 km na południe od Jastrzębnik, bezpośrednio przy drodze Jastrzębniki - Lekowo. Zlokalizowane jest na wschodnim terasowym wyniesieniu morenowym opadającym w stronę bezimiennego strumyka.

Istnienie stanowiska, znanego z materiałów archiwalnych, potwierdziły badania AZP w 1988 r. (arkusz 22 - 16). Zlokalizowano wówczas 14 kurhanów uznanych za wczesnośrednio-

włeczne, na podstawie analogii podobnych tego typu stanowisk. Podczas szczegółowej penetracji terenu w 1988 r. zarejestrowano w sumie 43 kurhany rozrzucone na obszarze ok. 8 ha (?). Około 20 kopców mieści się w pododdziale leśnym f. pozostałe rozrzucone są nieregularnie wzdłuż drogi leśnej w kierunku południowym na odległość ok. 500 m.

Badania wykopaliskowe skoncentrowano na kurhanie nr 1, którego wysokość wynosiła 1,35 m, a podstawa w kształcie owalu wynosiła 8,2 x 9,4 m. W nasypie ziemnym składającym się z próchnicy leśnej (0,20 m) i szarozółtego piasku pylastego (1,00 m), pod którym stwierdzono poziom humusu pierwotnego, nie zarejestrowano żadnych śladów ciałopalenia i inhumacji. Nie stwierdzono też żadnego materiału zabytkowego. Kurhan 2 i 3 przecięto rowami poprzecznymi, gdzie zaobserwowano analogiczną sytuację. Przyjmujemy chronologię okresu wczesnośredniowiecznego na podstawie analogicznych kurhanów badanych w Byszynie i Buczku, gm. Białogard, woj. Koszalińskie.

**Badania nie będą kontynuowane.**

Jedwabno, gm. Lubicz,  
woj. toruńskie,  
st. 1

Uniwersytet Mikołaja Kopernika Instytut Archeologii i Etnografii Zakład Archeologii Średniowiecza i Czasów Nowożytnych w Toruniu

Badania prowadził mgr Wojciech Chudźlak (autor sprawozdania) przy współudziale mgr Małgorzaty Grupy pod naukowym kierownictwem doc. dr Jerzego Olezaka. Finansował WKZ w Toruniu. Trzeci sezon badań. Osada podgrodowa (VII - XII w.; okres późnośredniowieczny).

W ramach tematu "Osadnictwo Ziemi Chełmińskiej w okresie wczesnośredniowiecznym" kontynuowano badania wykopaliskowe na osadzie podgrodowej w Jedwabnie. Głównym celem pierwszego sezonu badań miało być rozpoznanie przestrzenno-chronologiczne stanowiska badanego w poprzednich sezonach badawczych wyłącznie sondażowo. Złożono 20 wykopów o łącznej powierzchni 150 m<sup>2</sup>. Odsłonięto w nich 30 obiektów osadniczych o różnicowanej funkcji gospodarczo-produkcyjnej, m. in. Jamy dziecięce, wędzarskie oraz piekarskie. Ponadto odkryto półziemiankę czworokątną z paleniskiem usytuowanym centralnie z ceramiką całkowicie obtaczaną. W odległości około 200 m. od przebiegu linii wału grodowego odkryto fosę w przekroju nieregularnie nciekowaną o mławszości 150 - 160 cm. Materiał zabytkowy pochodzący z najstarszej fazy użytkowania reprezentowany był przez ceramikę częściowo obtaczaną, ornamentowaną. Na podstawie badań wierceniowych zlokalizowano całkowicie przebieg fosy, która od strony północnej oraz wschodniej dochodziła do krawędzi terasy nadzalewowej doliny Drwęcy. Ponadto odkryto kilka szydeł kościanych oraz rogowych, przęśliki gliniane, noże żelazne, kilka półproduktów rogowych, kilka tysięcy kości zwierzęcych oraz kilka tysięcy fragmentów ceramiki. Analiza cech technologiczno-morfologicznych pozwala osadę datować od VII do XII w.

**Badania będą kontynuowane.**

Jegliniec, gm. Szypliszki,  
woj. suwalskie,  
st. 1

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Badania prowadziła mgr Grażyna Iwanowska. Finansowało PMA. Piąty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Prace wykopaliskowe, które objęły powierzchnię 28,75 m<sup>2</sup>, prowadzone były w północnej części majdanu grodziska. W jej partii południowej, gdzie w trakcie poprzednich sezonów badawczych odkryto zwarty bruk kamienny (o powierzchni około 19 m<sup>2</sup>), założono niewielki wykop (o wymiarach 2,5 x 2,5 m). Uchwycono tam fragment wschodniej krawędzi wspomnianego bruku, w postaci pasa kamieni, zajmującego zachodnią i środkową część wykopu. Pomiedzy nimi wystąpiły nieliczne kawałki kości zwierzęcych oraz 21 fragmentów ręcznic lepianych naczyń.

W kolejnych dwóch wykopach, usytuowanych w przywałowej partii majdanu (na N/W od w/w konstrukcji kamiennych), kontynuowano eksplorację rozpoczętą w latach poprzednich. Pierwszy z nich (o wymiarach 2 x 5 m) znajduje się na wysokości przerwy w wale okalającym majdan, nazywanej umownie "bramą". Dowodem jej funkcjonowania jest być może obiekt odsłonięty w omawianym wykopie (przy jego ścianie zachodniej), rysujący się na planie jako półkolisty zaciemnienie, na profilu zaś jako nciekowane zagłębienie, wypełnione dużą ilością kamieni (zsyplisko z wału - z bocznych ścian "bramy"). W jego obrębie znaleziono pojedyncze kawałki kości zwierzęcych, nieliczne ułamki naczyń glinianych oraz 1 szklany paciorek, fragment żelaznego grotu strzały i 35 drobnych wyrobów brązowych (m. in. fragment krzyżyka zdobionego żółtą emalią). W sąsiedztwie omawianego obiektu (w pobliżu jego południowej